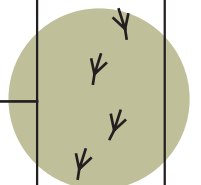
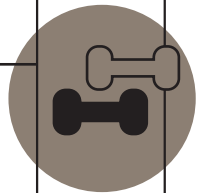
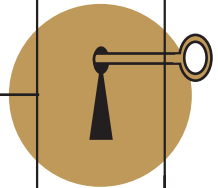
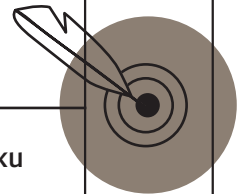
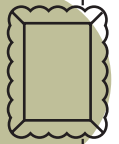

Jaką historię opowiada czołg?

JAKĄ HISTORIĘ OPOWIADA CZOŁG?

1

HISTORIA
CZ-PL
NA PLUS

CEL EDUKACYJNY

Uczniowie korzystając z analizy zdjęć, napiszą historię czołgu nr 23. Skupiąją się na związku przyczynowym między wydarzeniami historycznymi i analizują, co dzieje się wokół czołgu w kategoriach przyczyn i następstw.

SŁOWA KLUCZOWE

Czechosłowacja w 2. połowie XX wieku
historia w przestrzeni publicznej
sztuka
stosunek do przeszłości
tworzymy

ĆWICZENIE

ZALECANE KROKI

1. ANALIZA ZDJĘCIA

Oglądanie zdjęcia za pomocą lupy.

Żołnierze armii czeskiej przemalowują na zielono czołg nr 23, który był częścią Pomnika Czołgistów Radzieckich, znajdującego się na placu o tej samej nazwie w Pradze-Smíchovie (dziś plac Kinských), 30.04.1991 r. Wojsko reaguje na interwencję artystyczną Davida Černego, który 28.04.1991 r. pomalował czołg nr 23 na kolor różowy.

2. OPIS ZDJĘCIA

Oznaczanie ważnych postaci i elementów na zdjęciach i ich opis.

Uczniowie mogą zauważyć różne elementy: czołg, sprzęt do obsługi, mężczyzn w mundurach, widzów, napisy itp. David Černý jest artystą zajmującym się interwencjami artystycznymi w przestrzeni publicznej. Często z ironiczną przesadą skupia się na tematyce historycznej (rzeźba Koń z 1999 roku przedstawia św. Wacława jadącego na martwym koniu). Pod pomalowanym czołgiem podpisał na cokole: „David Černý a neuchvatní” (David Černý i niepozorni).

3. BADANIE INNYCH ZDJĘĆ

Oglądanie zdjęć za pomocą lupy i czytanie opisów.

Pomocne może okazać się zwrócenie uczniom uwagi na szczegóły, które mogą pomóc określić czas, kiedy zdjęcie zostało zrobione (typy samochodów, ubrania).

- 1) Pionierzy ze 117. ośmioletniej szkoły podstawowej w Pradze-Radlicach złożyli przyrzeczenie pionierskie dnia 5 maja na placu Czołgistów Radzieckich w Pradze-Smíchovie, 05.05.1961 r.
- 2) Za pomocą dwóch dźwigów 13 czerwca pracownicy Metrostavu zdjęli z cokołu w Smíchovie czołg o wadze około 45 ton, wciąż pomalowany na kolor różowy, który został przetransportowany na platformie do Muzeum Lotnictwa i Kosmonautyki (Muzeum letectví a kosmonautiky) w Kbelach, 13.06.1991 r.
- 3) Zdjęcie nie ma odpisu, ponieważ uczniowie szczegółowo je omawiali na poprzednich slajdach.
- 4) Uroczyste odsłonięcie pomnika radzieckich czołgistów i poległych w walkach o wyzwolenie Pragi – czołg radziecki nr 23 na placu Štefánika w Pradze-Smíchovie, 29.07.1945 r.

4. OPIS ZDJĘĆ

Określanie i opis dwóch ważnych elementów na każdym zdjęciu.

Uczniowie mogą zaznaczyć na wszystkich zdjęciach czołg i jeszcze jedną ważną rzecz (np. pionierów, dźwig, kolor różowy, flagi) lub wybrać inną kombinację elementów.

5. USZEREGOWANIE ZDJĘĆ

Uszeregowanie zdjęć chronologicznie. Podczas szeregowania uczniowie mają informację zwrotną, czy układają zdjęcia w sposób właściwy.

Za pomocą przedstawionych zdjęć uczniowie mogą skonstruować podstawowy przebieg wydarzeń: pomnik czołgu zostaje odsłonięty, następnie służy do określonych celów (przyrzeczenie pionierskie, uroczystości rocznicowe), po 1989 roku pierwotna funkcja ulega zmianie. Po serii „satyrycznych” wydarzeń (przemalowanie na kolor różowy, ponownie na zielono i znowu na różowo) czołg zostaje ostatecznie usunięty jako nieodpowiedni symbol do muzeum.

6. OPOWIADANIE HISTORII

Uczniowie na podstawie poprzedniej analizy zdjęć i ich uszeregowania opowiadają w polu tekstowym historię czołgu.

W trakcie opowiadanej historii uczniowie mogą zastanowić się nad powodami odsłonięcia pomnika i nad wdzięcznością czeskiego społeczeństwa wobec wyzwolicieli

oraz nad potężnym wpływem Związku Radzieckiego. Rangę tego miejsca podkreśla składanie przyrzeczenia pionierskiego. Po 1989 roku czołg był symbolem niechcianej obecności wojsk radzieckich na terytorium Czechosłowacji. Spory wokół pomnika zbiegły się zatem w czasie z równoległymi negocjacjami w sprawie ich wyjazdu z kraju. David Černý przemalował czołg na kolor różowy, następnie władze kazały pomalować czołg na zielono. Po dalszych sporach czołg trafił do Muzeum Lotnictwa w Kbelach.

KOLEJNE MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA NA LEKCJI:

- 1) Uczniowie mogą zastanowić się, jakie informacje o przełomowych sytuacjach drugiej połowy XX wieku pomogły im w stworzeniu historii czołgu nr 23. Od tej wiedzy zależy jakość opowiedzianej przez uczniów historii.
- 2) Ćwiczenie zachęca do utworzenia dwóch lub więcej grup w oparciu o związek z historycznymi zmianami czołgu (zielony kontra różowy czołg, ewentualnie usunąć go czy zostawić). Moderowana dyskusja w grupie może pogłębić i zrozumieć kontekst historyczny i ówczesnych uczestników upolitycznienia pamięci.
- 3) Odpowiednim bodźcem do dyskusji może być ówczesna interpelacja posła do Parlamentu Republiki Czeskiej Vladimíra Čecha z maja 1991 roku do ówczesnego Ministra Kultury, w której kwestionuje legalność ścigania karnego Davida Černého. Czy zastrzeżenia Čecha są uzasadnione? Jaki wpływ na jego argumentację miały czasy, w których zostały wypowiedziane?